

# מעיינות בני יששכר

חידושי הלכות, מנהגי קודש והדרכות, טעמי המנהגים וההלכות, סיפורי קודש והנהגות, מכאור תורתו ומשנתו המהורה של מרן רבן ומאורן של ישראל רבינו הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב וצוקללה"ה ז"ע - בעל בני יששכר נלקטו מבינות עשרות ספריו הקדושים, ומספרי צאצאיו ותלמידיו וגדולי הפוסקים על סדר פרשת השבוע ומועדי השנה

אגרא דכלה  
אגרא דפרקא  
אגרות שפירין  
אגרות מהרצ"א  
בארות עמקים  
בני יששכר  
ברכה משולשת  
דברים נחמדים  
דרך עדותיך  
דרך פקודיך  
הנהגות מהרצ"א  
הוספות מהרצ"א  
הנהגות האדם  
ודיה ברכה

חידושי בני יששכר  
חידושי מהרצ"א  
טעמי המצות  
כלי הרואים  
כתבי מהרצ"א  
לקוטי מהרצ"א  
מגיד העלומה  
מעין גנים  
נהל אמונים  
רגל ישראל  
ריח דודאים  
תמכין דאורייתא  
תרגומי דסבי  
תשובות



פרשת במדבר - שבועות | תשע"ה

שנה ו' | גליון רמ"א

## פניני אמרים

ודבר וכו' במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית וכו'. עיין באור החיים העירי בכתוב מפני מה במקום הקדים הכלל להפרט, ובהזמן הקדים הפרט להכלל, עיי"ש בדברי קדשו, ולי הקטן נראה גם כן דהנהגה סיני הוא קדושת שעה, ששם ניתנה תורה והיו מלמדין אותה אחר כך באהל מועד מפי משה, וידוע מענין כלל ופרט, אין בכלל אלא מה שבפרט, וללמד בא כל מה שנאמר באהל מועד מפי משה הוא אשר נאמר בסיני, מה שאין כן בהזמן הקדים הפרט להכלל, נעשה כלל מוסיף על הפרט, שבהמשך הזמן רחבה התורה ונסבה למעלה עוד כל ימי עולם דור דור ודורשיו מוציאים נחלי דבש וחמאה כל אחד לפי חלקו, הגם שהכל נאמר בסיני עם כל זה התורה מסתרת בלבושים עד עת בא פקודת הנשמה אשר לחלקה ניתנה הדרש והרמז והוא הספון בתורה, אז יתגלה יפיה לעין כל, ועיין מ"ש בפרשת תשא ותבין: [אגרא דכלה]

והלויים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם. יש לרמז שהתורה מלמדת לנו דעת בפסוק הזה לדורות כי נצחית היא, דהנה יש לפעמים בני צדיקים שסבורים שהצדקות תחזור לאכסניא שלה, ואינם יגיעים לדרכי עבודתו ית"ש, וכסבורים כשאפילו לא יתייענו להסיר מסך הסכלות לשיהיה דביקים בקונם, יבוא זה להם בירושה זכות אבותיהם. על זה העידה התורה במקרא קודש הלוה והלויים למטה אבותם, רצה לומר הרוצים שיבוא להם דביקות בירושה ממטה אבותם (לויים מלשון 'וילוו עליך', הפעם ילוח וכו'), לא התפקדו בתוכם, לא זכר ולא יפקדו להם הדביקות הזה בתוכיותם ובפנימיותם, רק דמיונות שוא ח"ו, ובה תבין מאמר חז"ל (נדרים פא.) 'זהוהו רבני עניים שמהן תצא תורה, והבן: [שם] ויאמר עוד ברימז ה"ל, והלויים למטה אבותם, אותם הרוצים להתדבק בבורא ית"ש בלי יגיעה להסיר מסך החומר בשבטם שיוגמר להם הענין ברצונם לבד בלי יגיעה וטורח (ויתפרש באת"ם מלשון 'ולא אבה סחוק), ושיעור הכתוב והלויים הרוצים להיות בעלי דביקות למטה אבותם, מחמת שנוטה לזה רצונם בלבד בלא יגיעה להתיש החומר, לא התפקדו בתוכם וכו', והש"י יעזרונו, בין והתבונן מ"ש החסיד בחובות הלבבות שלא יוגמר הענין מסיפונם רק ממעשינו: [שם]

## זמני השבת

זמן הד"ג	ירושלים	בית שמש	בני ברק	לאנדאן
6:56				
6:55				
7:11				
8:35				
מוצאי שב"ק ואונים	ר"ת			
8:49	8:12			
8:48	8:13			
8:46	8:15			
10:04	8:57			



## אתערותא דפרקא

דברי היזוק והתעוררות לחג השבועות

### כל ישראל ראויים אל התורה - אין תירוץ לאדם להתבטל מהתורה - כל מה שהאדם מפנה מחשבתו מהרהורים יביע שכלו בחכמות התורה

עומדים אנחנו כבר מסוך ונראה לחג השבועות זמן מתן תורתנו הממשמש ובא, וכל אחד ואחד מכין את עצמו להיות ראוי לקבלת התורה במלא הפנינים ולהתחזק ביתר שאת ועוז, על כן נתבונן קצת בהמתנה הגדולה שנתן לנו הקב"ה כמו שאמרו במסכת אבות (פ"ג מי"ד): "חביבין ישראל, שנתן להם כלי חמדה, חבה יתרה נודעת להם שנתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם, שנאמר 'כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו', והנה בראש ובראשונה נתבונן במהותה ואיכותה של קדושת התורה, אשר על פי הטבע לא היה יכול ילוד אשה גשמי להשיגה, והוא חסד הבורא ברוך שקודם ירידת האדם לעולם הזה לומד עמו המלאך את התורה, ורק על ידי זה יכול אחר כך להשיג ולהבין את התורה הקדושה, כמ"ש רבינו בבני יששכר (חדש סיון, מאמר א. סימן ז, ז) וז"ל:

"על דרך שאמרו רז"ל (נהל"ל) דהנשמה בבואה אל עולם הזה ועודנה בעיבור במעי האם מלמדין אותה כל התורה כולה, וכשבא הזמן שיצא העיבור לאור העולם בא מלאך וסטרט ומשכחין ממנו כל התורה, והנה על זה גם כן הקושיא כנ"ל למה מלמדין אותו ח"ו לריק ומשכחין ממנו אחר כך.

אבל הוא, דהנה זאת התורה הנה היא נעלמת מעיני כל חי, ואין מבוא לאנוש עלי אדמה בארציות להשיג ממנה אפילו מעט קט, וזלת בסיוע ועזר אלקי, כי הוא אמר ויהי, ומי יאמר לו מה תעשה, והנה אם הוא פעולת אלקי עולם אין מבוא לשכר ועונש, כיון שהוא דבר ההכרחי בגזירת היוצר בראשית, על כן משכחין ממנו כל התורה כולה בבואו אל העולם כדי שיסגל ידיעת התורה אחר כך מרצונו ביגיעה ובחירה בדעת שלימה.

ידי יגיעתו והשתדלותו וכל להוציא הדבר מן הכח אל הפועל". וכדברים האלה כבר נחרטו באש שחורה על גבי אש לבנה בספה"ק נועם אלימלך (לקוטי שושנה), וז"ל:

"דהנה הנשמה שהיא תחת כסא הכבוד אז היא יודעת להשכיל כל התורה כדאיאת בגמרא 'מלמדין אותה כל התורה כולה וכיון שיצא לאור העולם בא מלאך וסטרט על פי', ויש ליתן טעם לשבח לזה שמתחלה מלמדין אותה ואחר כך המלאך סטרט, ונראה לי שמתחלה הנשמה ששוכנת תחת כסא הכבוד ולמען לא יאה לה נהמא דכסופא היא נבראת כידוע, והוה ההכרחי ללמדה כל התורה כולה, כי אילו לא היה באפשרי להנשמה בבואה אל הגוף החומרי להתגבר עליו לשבר תאוותו, וההכרחי ללמדה כל התורה שעל ידי יכול לשבר כח תאוות הגוף, ועוד אם לא היו מלמדין אותה לא היה באפשרי לקבל וללמוד אחר כך את התורה, לכן מלמדין אותה מתחילה כדי שאחר כך בנקל תוכל לקבל וללמוד התורה, אך אם היה נשאר כך בלתי סטירית המלאך לא היה תועלת בבריאותו כלל, כי לא היה צריך שום עבודה ופעולה לעבוד ולשבר כח התאוה, כי היה כבר מלא תורה כאשר היו מלמדין אותו מתחלה בקדושה, בא המלאך וסטרט על פי ומשכחו, אך אף על פי כן נשאר הרושם שנרשם בו בזה שהיו מלמדין אותו כל התורה, וצריך האדם לעבוד בכל כחו והתאמצותו לעודר את הרושם שנרשם בו לבא אל המעלה שהיה בו קודם בריאתו כמו שהיה במחשבתו מתחת כסא הכבוד".

ושנה לנו הדברים בלשון קדשו בפרשת חיי שרה:

"דהנה התורה הקדושה היא אצל כל אדם בהעלם, וקודם יציאת אדם לעולם מלמדין אותו כל התורה, ובא מלאך וסטרט על פיו ונשכח ממנו, וכל זאת למה, הוא למען תהיה תורת ה' בנח בהעלם באדם ואחר כך בעסקו האדם בתורה לשמה אזי הוא משיג אמיתות התורה הנרשמת בו, ונמצא התורה היא באדם מכבר קודם יציאתו לעולם, ולכן יש לקרות התורה בשם 'זקן', וזהו 'זקן ביתו' היינו שהוא משיג התורה בשם 'זקן', וזהו 'זקן ביתו' היינו שהוא משיג התורה הנעלם שבביתו".

ושישל לנו הדברים בפרשת ויקרא:

"וזהו 'ושמעה קול אלה' פירוש שדומה לו כאלו שומע עתה מחדש קול האלה והשבועה כנ"ל, 'והוא עד' הוא לשון התראה מלשון 'העדותי בכס כו', ופירושו הוא כך, מה הוא הדבר שמעיד ומתרה בהצדיק לעוררו שיחיד לבנו, ומפרש הכתוב 'והוא עד', רוצה לומר זה הדבר המתרה להצדיק דהיינו 'או ראה המושך בעמ' אחרון

והוא כדמיון בן אדם שראה איזה דבר ונשכח ממנו זמן רב, עם כל זה בעת שראה הדבר נחקק בכח הזכרון ובמעט קט על ידי השתדלות זיכור כך וכך היה המעשה, כן הוא הענין הנרצה מה שמלמדין לאדם כל התורה קודם בואו לעולם הגם שמשכחין ממנו, בכדי שיבוא לו הענין ביגיעה על ידי בחירתו, אבל להיות שהוא מן הנמנע וזלת בעור אלקי, הנה כיון שנשאר אצלו בכח הזכרון הנה על



# ספר מנורת המאור

בשבת לימוד התורה  
(אות ר"ח. הקדמה לזר הרביעי)

תשובות חן לידידינו עוז הרבני הנגיד המופלג הרה"ג ר' שמואל בנימין אליעזר בערגער שליט"א ששלח אל המערכת לזכות הרבים להרגיש ערבות מתיקות התורה ולזכות להתדבק באורה הבהיר

עדי עד. ולזה רמזו בריש מסכת פאה, באמרם: ותלמוד תורה כנגד כלם. שהיא הראשונה במעלה והעליונה בסלם.

על כן המתאחו בשלשה דברים הללו מוכתר בשלשה עולמות. ועל כן נברא האדם בשתוף מעלה ומטה, נפשו מלמעלה וגופו מלמטה, להיות הרשות בידו להטות לצד שירצה, שאם ירצה לעלות לצד מעלה וישב בסתר עליון בעולם הזה, ובהפרד נפשו מגופו תשוב אל האלקים אשר נתנה להנות מזיו השכינה כמלאכי מעלה, ואם לאו, ידא גופו נעזב למקרים כבהמה בלי דעת ונפשו תכרת. נמצא שהקיום האמתי והתמידי שבאדם הוא בזכות התורה.

וגם אם לא בזכות התורה שקבלו ישראל ופרסמוה לא היה יכול העולם להתקיים, כדאמרין במסכת שבת, פרק רבי עקיבא (פח.): אמר חזקיה, מאי דכתיב 'משמים השמעת דין' וגו' (תהלים עו ט), כדאיתא לעיל, בענין חג השבועות (פי קמד, א). ועשרים ושישה דורות שהיה העולם בלא תורה לא נתקיים אלא בחסדו של הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב לעיל (פי קיד, בסופו) [בענין התפלות, פרק כ"ד. עד שקבלו ישראל את התורה אשר בה עמודי עולם, כדגרסין במדרש שיר השירים 'שוקיו עמודי שש' (שיר השירים ה, טו), אלו תלמידי חכמים ולמה נמשלו לעמודים, שהם עמודי עולם, שנאמר 'אם לא בריתי יומם ולילה' וגו' (ירמיה לג כה).

וגרסין במדרש תנחומא: 'רחבה מצותך מאד' (תהלים קיט צו) ואומר 'ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים' (איוב יא ט). והיא היתה אומנת לכל מעשה בראשית, שנאמר 'ואהיה אצלו אמון' וגו' (משלי ח ל), אל תקרי 'אמון' אלא אמן. ובה נטה שמים וארץ, שנאמר 'אם לא בריתי יומם ולילה' וגו'. ובה חתם מימי אוקיאנוס שלא יצא וישטף את העולם, שנאמר 'האוני לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחילו אשר שמתני חול' וגו' (ירמיה ח כב). ובה כבש את התהום שלא יציף את העולם, שנאמר 'בחקו חוג על פני תהום' (משלי ח כו). ובה ברא חמה ולבנה, שנאמר 'כה אמר ה' נתן שמש לאור יומם חקת ירח וכוכבים לאור לילה רגע הים ויהמו גליו ה' צבאות שמו' (ירמיה לא לה). הא למדת, שכל העולם לא נתיסד אלא על התורה ונתנה הקדוש ברוך הוא לישראל שיתעסקו בה יומם ולילה, שנאמר 'והגית בו יומם ולילה' (יהושע א ח) וכתב 'כי אם בתורת ה' חפצו' וגו' (תהלים א ב). תניא, אמר רבי שמעון, מפני מה נאמר במעשה בראשית 'יום אחד', 'יום שני', 'יום שלישי', 'יום רביעי', 'יום חמישי', 'יום השישי' עם הא יתרה? מלמד, שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית אם ישראל מקבלין את התורה מוטב, ואם לאו אחזיר אתכם לתוהו ובהו.

ונתן הקדוש ברוך הוא תורה מכתרת לעם ראוי על ידי הגון בזמן המוכן, כדגרסין בפרק רבי עקיבא (שבת פח.): דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא, בריך רחמנא, דיהב אורין תליתאי לעם תליתאי (על ידי תליתאי) ביום תליתאי לירח תליתאי. כמאן, כרבנן.

ואף על פי שנתנה להם נעלמת ונסתרת, באו אחר כך מקבלים ונביאים וחכמים וגלו קצת מסתריה, כמו שמצינו שעשה החכם שלמה עליו השלום בספרו, כדגרסין במסכת ערובין, פרק עושין פסים (כא.): דרש רבא, מאי דכתיב 'יתר' שהיה קהלת חכם עוד למד דעת את העם' (קהלת יב ט)? אגמרה בסמיני הטעמים ואסברה בדדמיה ליה. 'און וחקר תקן משלים הרבה' (שם), אמר עולא בתחלה היתה תורה דומה לקפה שאין לה אונים, עד שבא שלמה ועשה לה אונים.

על כן, כל מי שרוצה לראות אמתת העולם ועמידתו, יבין למה נברא האדם, ולמה הברילו בוראו מכל נבראי עולם השפל ויצרו בצלם אלקים ובעולם מלא, ונתן עצי הגן בידו, עם כל ברואי מטה, ונתן ברשותו לאכל מעין החיים, שהוא השגת חכמה עליונה, להבדיל בין אמת לשקר. והזהירו מעין הדעת, שהוא להבחין בין טוב לרע, שהיא חכמה מדינית. ואף על פי שחטא בידיעת טוב ורע בעולם הזה, נשאר לו אפשרות 'פן ישלח ידו ולקח גם מעין החיים ואכל וחיו' וגו'. לולי שיש לאדם מונעים רבים, שנקראו 'כרובים' ולהט החורב, המעכבין לאדם מלבדק תמיד בתורה, שהיא עץ החיים, ולקיים בה 'והגית בו יומם ולילה'.

לפיכך אל ימונע ממנה מכל וכל, אבל יעשה כל יכלתו לקבץ עתים לתורה ותהא תורתו עיקר ומלאכתו טפלה, ויהאב התורה ולומדיה, ובה יבוא ללמוד ולקיים התורה מיראה ומאהבה וישג בה החכמה העליונה, כל מה שיוכל, ובה תרדב נפשו ותשוב אל האלקים אשר נתנה בעולם הבא הצפון לצידיקים, ויעמד לגורלו לקץ הימין.

התורה היתה כלי אמנות של הקדוש ברוך הוא לבריאית העולם, כדגרסין בבראשית רבה (א, א) 'ואהיה אצלו אמון' (משלי ח ל) אמן אני הייתי כלי אמנותו של הקדוש ברוך הוא, בנהג שבועלם, מלך בשר ודם בונה פלטרין ואינו בונה אותה מדעת (עצמו, אלא מדעת אומן והאומן אינו בונה אותה מדעת) עצמו, אלא דפתריות ופנקסיות יש לו, לידע היאך הוא עושה חדרים, היאך הוא עושה פשפשים, כך היה הקדוש ברוך הוא מביט בתורה ובורא את העולם, התורה אמרה 'בראשית ברא אלהים' (בראשית א א), כי ראשית ברא אלהים, ואין 'ראשית' אלא תורה, דכתיב 'ה' קני ראשית דרכו' (משלי ח כב).

וגם כן מצינו בפרקי רבי אליעזר שבעה דברים נבראו קדם שנברא העולם, ואלו הן: תורה ותשובה וגו' וכן עדין וגינהם וכסא הכבוד ובית המקדש ושמו של משיח. תורה מניין? דכתיב 'ה' קני ראשית דרכו וגו' מאו, עד שלא נברא העולם. תשובה מניין? דכתיב 'בטרים הרים ילדו' וגו' (תהלים צ ב) וסמך ליה 'תשב אנש וגו' (שם שם ג). גן עדן מניין? שנאמר 'ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם' (בראשית ב ח), עד שלא נברא העולם. גיהנם מניין? דכתיב 'כי ערך מאתמול תפתה' (ישעיה ל ג), 'מאתמול' עד שלא נברא העולם. כסא הכבוד מניין? דכתיב 'נכון כסאך מאו' (תהלים צג ב), עד שלא נברא העולם. בית המקדש מניין? שנאמר 'כסא כבוד מרום מראשון' וגו' (ירמיה יז ב), 'מראשון', עד שלא נברא העולם. ושמו של משיח מניין? שנאמר 'הי שמו לעולם לפני שמש ינון שמו' (תהלים עב יז), עד שלא נברא העולם. ואמרה כי נתייען הקדוש ברוך הוא כשברא העולם, שנאמר 'לי עצה ותושיה אני בינה' וגו' (משלי ח ד).

ועם כל זה אין לנו לחשוב שהדברים כפשוטן, שכבר מצינו רבי אליעזר בפרק זה: עד שלא נברא העולם היה הקדוש ברוך הוא ושמו לבדו נראה לכאורה שהוא סותר דבריו.

ואינו כן, כי רבי תנחומא התיר לנו זה הספק בבראשית רבה באמרו: שבעה דברים קדמו לבריאיתו של עולם, יש מהם שנבראו ויש מהם שעלו במחשבה. ואמר גם כן רבי אבא: התורה קדמה לכסא הכבוד. נמצא שהתורה ראשונה לכל הנבראים. וזה אמת, שהתורה היא חכמה עליונה הקודמת במעלה לכל הנמצאות. ונמצאת הויה ראשונה ועולם העליון וגלגל השכל. וכסא הכבוד הוא הרקיע הגדול, שהוא כללי לכל הגלגלים הנקראים 'השמים כסאי', וזהו עולם האמצעי. ועולם סתם הוא עולם השפל.

ולא שקדם זה לזה בקדימה ומניח, שכבר מצינו שאמרו בחגיגה, פרק אין דורשין (יב.): תנו רבנן, בית שמאי אומרין, שמים נבראו ותחלה ואחר כך ארץ, שנאמר 'בראשית ברא אלהים' וגו' (בראשית א א). ובית הלל אומרין, ארץ נבראת ותחלה ואחר כך השמים, שנאמר 'ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים', תניא, אמרו להם בית הלל לבית שמאי, לדבריהם, אדם בונה עליה ואחר כך בונה בית? שנאמר 'הבונה בשמים מעלותיו' (עמוט טו, ו); אמרו בית שמאי לבית הלל, לדבריהם, אדם בונה שרפרף ואחר כך כסא? שנאמר 'השמים כסאי, והארץ הדם רגלי' (ישעיה סו, א); וחכמים אומרים, זה וזה כאחד נבראו, שנאמר 'אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קרא אני אליהם יעמדו יחדו' (שם שם, ג). הא למדת, שזאת הקדימה הנאמרת בבראשית רבה לא היתה קדימה זמנית אלא קדימה במעלה והכל בא מסבה ראשונה, אלא שהוא בהשתלשלות מזה לזה.

ולזה רמזו באמרום: אין הקדוש ברוך הוא עושה דבר עד שמסתכל בפמליא של מעלה. וגם כן אמרו בבראשית רבה: 'את אשר כבר עשורה' (קהלת יב, ב), כביכול הוא ובית דין נמנו על כל אבר שבך והושיבו אותו על כו, שנאמר 'הוא עשך ויכונן' (דברים לב, ו). נמצא, שהתורה בפמליא של מעלה ובית דין של מעלה מורים על דבר אחד, שהוא עולם העליון, שכולו תורה, שהיא חכמה ובינה ודעת. והיות העולם האמצעי הוא, שעובדים את בוראם ועושין באימה רצון קוניהם. וישבו עולם השפל תלוי בגמול חסד בני אדם אלו עם אלו.

ואלו השלשה דברים שבשלשה עולמות, שהם תורה ועבודה וגמילות חסדים, הם שלשה עמודים שכל העולם כלו בנוי עליהם. ולזה רמזו באמרם בפרק קמא דאבות: על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. ואלו השלשה דברים, אף על פי שהם עמודי העולם כולו, יכול להדרוך בהם בעולם הזה השלם במדות ובמשכלות. ואף על פי שהקדימם החכם כפי הקדימה במעלה, אינו יכולין להיות קניויות באדם אלא מלמטה למעלה, כמי שעולה בסולם. נמצא, שמי שנוטה אחר גמילות חסדים ולא יותר מסייע עמידת ישוב עולם השפל, ומי שנוטה גם כן אחר הדברים שנקראו עבודת הבורא, שהם המצוה והתפלה, שהיא עבודה שבלב, אווז מדת העולם האמצעי ומן השמים מרחמים עליו ומצילין אותו מן המוקין, ומי שעמלו בתורה, שהוא מדת עולם העליון, בחשקו להדבק נפשו בשכל הפועל אשר נחצבת נפשו משם, תשוב כמותו כל אחד כפי מעלתו ותשאר לנצח ותחיה

המשך 'אתערותא דפרקא' עמ' 1

בעסוק האדם בה היא מחכימת הפתי אשר לא היה גופו ושכלו [מסוגל] לזה, ואין לאדם תירוצו בהתבטלו מחכמת התורה באמרו חכמה ודעת לא נתנו לו מן השמים כאשר אמר אחד מן הממונים לאלוהו (עיין בתנא דבי אליהו), על כן תיקנו בנר מצוה הלוה (הרומז לאור תורה) להכשיר בה אפילו פתילות שאינם דולקים יפה, רמז לגוף שאין לו הכנה לזה האור, וגם כשר שמן שאינו נמשך אחר הפתילה, רמז לשכל עב שאינו מאיר כל כך לאיברי הגוף, אף על פי כן הכל יוכשר לאור תורה, הבן."

ובספר ליקוטי מוהרצ"א (קדושים) הגדיל רבינו גלילות לנו שאפילו סודות התורה ראויים כל ישראל לאותה איצטלא, וזל"ק:

"זכור אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו'. אל כל עדת בני ישראל, רצה לומר שכולם ראויים לאותה איצטלא, ולא יאמר האדם הנולד ממשפחה שאינה מיוחסת כל כך אני איני ראוי להתנהג בקדושה ובחסידות כי לא אוכל להשיג מעלות ומדות הרמות שזה שייך לגדולים ולבעלי שכל זך, מה שאין כן מי ששכלו עב בתולדה, זהו שאמר 'דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו', קד"ש הוא חכמ"ה כידוע, כל ישראל מוכנים לקבל קדושת החכמה העליונה ולהתעסק במושכלות וחכמות עליונות סודות התורה בפרד"ס, הבן הענין".

והנה אחרי שראינו כל הדברים הנ"ל איך שכל ישראל קדושים ראויים להבין ולהשכיל בדברי התורה הקודשה וסודותיה, מכל מקום מוטל על כל אחד ואחד לפנות את מחשבתו מהרהורים ואז יביע שכלו בחכמות התורה, כמו שכתב רבינו בני יששכר (כסלו טבת מאמרו ג סימן כה), וזל"ק:

"וכבר ידעת שאין התורה מתקיימת רק במי שמוחו פניו וריק מהרהורי עבירה, וכל מה שהאדם מפנה מחשבתו וחכמתו מהרהורים יביע שכלו בחכמות התורה, ובהיפך ח"ו כשמפנה לבו לבטלה בהרהורים רעים אזי התורה מתרחקת ממנו ולא יבא לעמקי סודותיה, והוא דבר ידוע אין מן הצורך לראות, פוק חזו בספרים הקדושים ויתמצא כולן מלאין מזה, והנה בא הרמז לחז"ל בנר מצוה הלוה הרמז לתורה, מצותה (מצות עיון חכמת התורה להשיג המאור שבה), משתשקע החמה (משתשקע החמימות מלב איש, היינו חימום התאווה המתאווה לעבירות, אז כשזה נופל זה קם) ועד שתכלה רגל מן השוק (גמר הענין ותכלית ההשגה שבה יהיה כשתכלה רגל מן השוק לגמרי היינו כשיפסק היצר הרע מן העולם), וכמו שאבאר."

ובכן יהי רצון מלפניך שבזכות ספירת העומר נזכה להטהר ולהתקדש בקדושתך העליונה, ולתקן את נפשותינו ורוחותינו, שנזכה לקבל את התורה הקדושה, ולהתייגע בה לדעת סודה, עדי נזכה בזכות התורה הקדושה להגאל ולהושיע בתשועת עולמים, בב"א.

המשך 'שנונה הלכות' עמ' 2

מנהג ישראל, אדם כשעוסק בתורה ומתקשה באיזה דבר הוא מסלסל ומחפך בזקנו וממשמש בו, והלא דבר הוא. ונראה לי דהנה הזקן מרמז ל"ג מדות של רחמים, וידוע ד"ג מדות שהתורה נדרשת, מכוונים נגד "ג מדות של רחמים, וכאשר האדם אינו מבין איזו דבר אינו יכול להגיע לאיזה מדה שהדבר הזה נדרש בו, והנה ממשמש בזקנו ובאיתערותא דלתתא איתער עובדא לעילא ומתעוררים "ג מדות של רחמים ומשפיעים ל"ג מדות שהתורה נדרשת בהן ומושפעים אל האדם, ואז מתגלה לו הדבר הנעלם מאתו, נראה ל"ג: [אגרא דפרקא, אות שלז]

ראה עוד גליון ר"ה פרשת חקת תשע"ז, בענין היגיעה והעמל בתורה, וענין לימוד התורה בחשק, והפרישה מתענוגי ותאוות העולם הזה.

או ידע, על דרך שפרשתי כבר שהנשמה קודם יציאתה לעולם מוליכין אותה בכל עולמות ומלמדין אותה כל התורה ואחר כך בא מלאך וסטרו על פיו כדאיאתא בגמרא, וכל זאת למה, אמרתי כבר באריכות השורש הוא לסיבה הזאת שמראין לו כל עולמות הוא למען שיוכל אחר כך להשיג העולמות ולעבוד בהם להשם יתברך ברוך הוא ולהשיג התורה שלמה, ואילו זאת שמראין לו כנ"ל לא היה יכול להשיג כלל וכלל לא התורה ולא העולמות העליונים, רק על ידי הרשימה הנרשם בו קודם יציאתו לעולם על ידי זה יכול אחר כך להשיג, ואם לא היה נשכח ממנו כל מה שראה ולמד לא היה לו שום שכר בעבודתו, וזהו 'או ראה' רוצה לומר או שראה כל העולמות הגבוהים לכן יחדד לבו בו".

והנה אחרי שראינו כל זה, מה שהראו לנו בשמים קודם שירדנו לעולם הזה, ומה שאנחנו יכולים להשיג על ידי זה, שבוודאי כל אחד ואחד מישראל ראוי להשיג את התורה הקדושה, ואפילו את העולמות העליונים הראו לנו בשביל הסיבה הזאת, וכן האיר לנו במאמרים הקדושים לימי החנוכה (מאמרו ג סימן ט) שכל ישראל ראויים להבין את דברי התורה, אפילו מי שיש לו שכל עב, כיון שהוא מחכימת פתי, ואין לאף אחד תירוצו בהתבטלו מן התורה, וזל"ק:

"איפסק גם כן להלכה (או"ח סימן תרעג ס"א) 'פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת, מדליקין בהם בחנוכה', וטעמא בעי למה לא תיקנו בנר מצוה הלוה לתקן דייקא פתילות ושמינים טובים ויפים מאירים היטב למצוה, ונראה לי דהנה פתילה ושמן רומזים לגוף ולשכל, דהנה הפתילה הוא דבר ממשיש דבר עב רמז לגוף (ויציבא מילתא על פי דברי חכמי האמת פתילה נקרא המלכות כמו"ש בספר מאורי אור (ערך פתילה) כי נעשית פתילה לאחוז בה אור הדכורא עכ"ל, וכבר ידעת כי המלכות נקראת גופא קדישא, מזה תתבונן אשר יכונה לגוף פתילה), ושמן רמז לחכמה דבר שבחשיא (כן הוא בספר הנ"ל), כמד"א (שמואל ב' יד ב) 'וישלה יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה', כי תקוע אפלא לשמן על כן שם החכמה מצויה (מנחות פה), ועל ידי השמן מאירה הפתילה (ויציבא מילתא בסוד אבא יסד ברתא) כמו השכל המאיר לגוף, ושלמה הזהיר (קהלת ח ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים (רמז לאיברי הגוף שהם מלובשי השכל של הנשמה) ושמן על ראשך אל יחסר (התבוננות בשכל בתורה ועבודה).

והנה כבר אמרתי לך כמה פעמים שהנר מצוה הלוה ניתן למעלת התורה שרצו היונים לבטל, והאיר להם הש"י אור נסיון מן אור הגנוז שבתורה, והנה כל ההלכות שאמרו בנר מצוה הלוה הכל רמז למעלת חכמת התורה, והנה בכל החכמות שבעולם אם אין כבלי הגוף הכנה לזה בכח אי אפשר לו לעסוק בהם, ומכל שכן אם אין לו הכנה בשכל כגון הכפריי שיש לו שכל עב אי אפשר לו לעסוק בעסק החכמות, מה שאין כן חכמת התורה הנה 'התורה בראש הומיות תקרא' (משלי א כא), 'מי פתי יסור הנה חסר לב אמרה לו' (שם ט ד), כי סגולת התורה

ט' פרחים, במדבר י"ז תיבות נגד גובהה של מנורה שהיא י"ז טפחים ומשהו (ואף על פי שבמנחות (כה) חשיב י"ח טפחים, כיון שטפח האחרון חסר לא נכתבה תיבה נגדו) דברים כ"ב נגד כ"ב גביעים, בעל עקידה בשם מצא כתוב במדרש, הביאו מרן מהרמ"א בספרו תורת העולה. ועיין שם עוד ענינים נפלאים כמעשה המנורה רמז לתורה, על כן כאשר רצו היונים לבטל התורה מישראל נעשה נס במנורה, ועיין בדרושינו לחנוכה ענינים נפלאים.

ונראה לי כסגולה כשהאדם אינו מבין איזה דבר בתורה, יאמר פרשת המנורה בתורה ויאירו עיניו, המשכיל ביין: [אגרא דפרקא, אות קעב] להפך בזקנו

לעלוי נשמת הרבנית הצדקנית רחל פרייזל בת הרה"ק ר' אלעזר אלימלך ע"ה א"ח כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' אהרן אריה לייפר מנעמעשוואר ז"ע נלב"ע ח' סיון תשכ"ג לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

לעלוי נשמת האשה החשובה מרת מולכה ב"ר יוסף ע"ה ת.נ.צ.ב.ה. נרם ע"י ידידיו הנכבד הרב טל משה צווקר שליט"א

6. ראה עוד והיה ברכה (ברכות פ"א מה): "ואחר שהודעתין כל זה הנה תראה ותתפלא, אשר הוא לטבע קיים בישראל כאשר האיש הישראלי יהיה לו איזה ספק ומקום עיון בהלכה בתורה, או באיזה שכל מושכל אשר יעיין בתורה, הנה בטבעו הוא אשר יושיט ידו אל זקנו ויכלכלהו ויניעהו מצד אל צד, ולכאורה לא נדע מאין נמצא הטבע הקיים הזה, אך הוא דהנה כל מפתחות התורה הוא ב"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, והנה כאשר האדם יספק באיזה דבר מעניני התורה הוא מחמת שלא נדע מאין נלמד הדבר הזה בתורה ומאיזה מדה הוא נדרש, מה שאין כן לכשיטודע לו מאיזה מדה הוא נדרש נדע הכל ע"כ, והנה כתיב "צ"ל צ"ל, ודרשו חז"ל מה הצל הזה אם אתה שוחק הוא שוחק וכו', שהצל עושה תנועת האדם, כך כביכול י"י צ"ל כפי הפעולה שאתה עושה כן תתעורר למעלה, ועל כן תתבונן שהוא לטבע בישראל בעת אשד יעיין האיש הישראלי באיזה מושכל יוספק לו הענין, הנה יניע הזקן בעת עיונו י"ג תיקוני דיקנא, ועל ידי זה הנה י"י צ"ל יתנענעו ה"ג מדות של רחמים, ועל ידי זה יתעוררו אל האדם ה"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, ויתודע לל מאין מקום מוצא הלימוד הזה בתורה הבן, וזהו בכלל הציווי והלכ"ת בדרכי"ו תכין הלכה לאמתה על ידי דרכי"ו יתבן שמו וכנ"ל:

ואלו יעמדו על הברכה ידידיו הקיריים שלקחו על עצמם להחזיק עול הוצאות הגליון למשך שנה שליומה

לעלוי נשמת המשביא הגדול עמוד התווך של מוסדות התורה ברחבי תבל הרב משה בן הרב שמעון רייכמן ז"ל נלב"ע כ"ג מרחשוון תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה. נתרם ע"י נכדו ידידיו הרה"ק ר' שמעון מילעני שליט"א

לעלוי נשמת הרבנו הר"ח ר' יעקב נטע ב"ר אשר אשיל בעק ז"ל נלב"ע כ"ה אדר ב' תשע"ו מרת תנה לאה ע"ה בהרה"צ ר' ישראל אריה זצ"ל אדמו"ר מפרעמישלאן לונדון נלב"ע כ"ב טבת תשע"ד נתרם ע"י בנם ידידיו הרה"ק ר' חיים בעק שליט"א ר"ט ישיבת מנחת יצחק

לעלוי נשמת הרבנו הר"ח ר' יוסף ארי' בן שרה ח' שליט"א וזאת הגדולה של רבינו ע"ן עליו ועל ב"ב ויראה ברכה בכל עסקיו, וימלאו ה' כל משאלות לבו לטובה

לעלוי נשמת הרבנו הר"ח ר' יוסף ארי' בן שרה ח' שליט"א וזאת הגדולה של רבינו ע"ן עליו ועל ב"ב ויראה ברכה בכל עסקיו, וימלאו ה' כל משאלות לבו לטובה

לעלוי נשמת הרבנו הר"ח ר' יוסף ארי' בן שרה ח' שליט"א וזאת הגדולה של רבינו ע"ן עליו ועל ב"ב ויראה ברכה בכל עסקיו, וימלאו ה' כל משאלות לבו לטובה

יוצא לאור על ידי מכון "מעיינות מהרצ"א" להפצת תורת רבותינו הקדושים מדינוב ותלמידיהם הק' ז"ע

מכתבים למערכת, פקס: 153-722338802 או בדוא"ל maayunosmaartzu@gmail.com לתרומות והנצחות 077-5175507

